

RUHAJĄCY (10) *part praes act*

a jasne.

sg m N ruchający (1). ◇ [I ruchającym.] ◇ f N ruchająca (1). ◇ A ruchającą (1). ◇ [n G ruchając(e)go.] ◇ pl N subst ruchając(e) (2). ◇ G ruchających (1). ◇ A subst ruchające (4); [-é], - (e) (4).

Sł stp s.v. *ruchać*, Cn brak, Linde XVI w. s.v. *ruchać się*; poza tym w objaśnieniu s.v. *ruchawy*.

1. Imiesłów od „*ruchać*”: *wprawiający w ruch, poruszający* (2) :

W połączeniu szeregowym (1): Yáko [...] w domu gośpodarz/ gośpodyni/ klucznik. rc. w cyele [sq] fuche żyły/ dech/ síły dulfne/ ożywyáya/ rucháya/ y czuyáca/ ktore yákoby vrzędnicy wśfytkye członki káždy íwym ofobliwym obyczáyem rucháya y íprawuyá. *KromRozm III F8*.

Wyrażenia: »duch ruchający« (1): Bowiem kuri y drudzi ptaci máią w ízyi żyły ciafne, tak ich duch rucháiaçi może íie w nich przez niektory czas zachować. *GlabGad D2*.

»siła ruchająca« (1): *KromRozm III F8 cf W połączeniu szeregowym*.

2. Imiesłów od „*ruchać się*”: *który a. którym da się poruszyć; przenośny; mobilis* JanStat (8) :

a. O częściach ciała (1) :

Wyrażenie: »członki ruchające« (1): Po dworowey potrzebie [Turcy] vmywáią íie závždy/ czáfem y głowę/ koláná/ thwarz/ y wśytkie członki rucháiaçe *BielKron 259v*.

b. *praw. O dobytku, majątku będącym czyjás własnością i dającym się przenosić, tj. ruchomościach* (7) :

Wyrażenia: »ruchające dobra« [szyk 1:1] (2): *ConPiotr 31*; wśythkie dobrá ták rucháiaçe iáko nierucháiaçe máią być pobrány przez Podśtároćiego *UstPraw A4*.

»mienie ruchające« (2): *GliczKsiąz N4v*; Státut Dioeceliiéy Gniéźnieńskiéy pod tytułem *de raptu* ták rozprávia y ítanowi: Iz íi którzy Dżeśięćiny/ pośseśię/ czyníze/ y imioná rucháiaçe [!; JanStat: -é] [*bona mobilia JanStat 248*] kośćiołóm y ofobam Duchownym/ y ich poddánym należáçe wydzieráia/ náieżdzáia/ okupuiá/ [...] w klátwę zaráz *ipso facto* wpadáia. *SarnStat 226*.

»rzeczy ruchające« [szyk 2:1] (3): *UstPraw I4v, K*; Ktorzysz to na imię Sliachetny Wawrziniac, y Dominik Tokarscy. dali, y zapláćili, temuz Marćinowi Tokarskiemu Wláfnemu Oiczymowi tak zgrunthu, iako, i zewszitkkich [!] rucháiaćich rzeczy w Tokarach *ZapKościer 1581/19v*; [*ZapSądKraK 102*].

[»statek ruchający«: *nayechal na dom y wybył go z domv, nye obrazlywye, z zoną, z dzyeczmy y z stathkyem ruchayączim ZapSądKraK 88.*]

Szeregi: »leżący a(l)bo ruchający« (2): *ConPiotr 31*; Yáko gdyby mu kto polecíł rzecz czynić o imyeny leżáçe [!] albo rucháyaçe/ álbo też o krzywdę yáká/ wtem według wezwánya íwego okaże íie íwá náuką *GliczKsiąz N4v*.

»(tak) ruchający i (jako) nieruchający« (3): Kiedyby kto żydá zábił á był o to práwem zwyciężon/ thákiego rzeczy rucháiaçe y nie rucháiaçe w mocy náłzey. *UstPraw K, A4, I4v*.

a. [W funkcji rzeczownika: *praw. »ruchające« = majątek ruchomy*]

Szereg: »(tak) ruchające (jako) i leżące« [szyk *zmienny*]: zeznali przed sądem zupełnym, iż się im dosyc stało z roli Filipowskiej od Stanisława Filipa ze wszytkiego, z ruchającego i z leżącego.

KsięgaSądIwk 1597 nr 242; iż się mu dosyć stało [..] z części ojca swego i matki swej ze wszystkiego, tak z leżącego, jako i z ruchającego KsięgaSądIwk 1599 nr 254, 1597 nr 243.]

Synonim: 1. pobudzający.

Cf **NIERUCHAJĄCY, RUCHAĆ, RUCHAĆ SIĘ, [RUCHOMNY], RUCHOMY, RUCHOWNY, RUSZAJĄCY, 2. [RUSZNICA]**

ALKa, MN